

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-03/26-08/9

URBROJ: 65-26-2

Zagreb, 11. svibnja 2026.

Hs**NP*021-03/26-08/9*65-26-2**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 146. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu dostavljam *Interpelaciju o radu Vlade Republike Hrvatske na području reproduktivnih prava žena*, koju je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbama članka 145. Poslovnika Hrvatskoga sabora podnijelo 16 zastupnika u Hrvatskom saboru, aktom od 27. travnja 2026. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela sudjelovat će svi podnositelji Interpelacije.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR

ZASTUPNICI U HRVATSKOM SABORU

Zagreb, 27. travnja 2026.

Hs**NP*021-03/26-08/9*653-26-1**Hs

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Poštovani,

dostavljamo vam **Interpelaciju o radu Vlade Republike Hrvatske na području reproduktivnih prava žena** koju temeljem čl. 86. st. 2. Ustava Republike Hrvatske i čl. 145. Poslovnika Hrvatskog sabora podnosi 16 zastupnica i zastupnika u Hrvatskom saboru.

Tražimo da interpelaciju uvrstite na Dnevni red sjednice Hrvatskog sabora.

U radu Hrvatskog sabora i njegovih tijela u svojstvu predlagatelja sudjelovat će svi potpisnici zahtjeva.

S poštovanjem,

U ime predlagatelja:
Zastupnica Anka Mrak-Taritaš

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB

Priloga	27-04-2026	
Klasifikacijska oznaka	021-03/26-08/9	65
Uputna broj	653-26-1	2 -

Temeljem članka 86. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, u daljem tekstu Ustav), a u vezi s člankom 145. Poslovnika hrvatskog sabora („Narodne novine“ br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18 – pročišćeni tekst, u daljem tekstu Poslovnik) zastupnici u Hrvatskom saboru podnose

INTERPELACIJU

O radu Vlade Republike Hrvatske na području reproduktivnih prava žena

Radi:

nedostatnosti i restriktivnosti Zakona o medicinski pomognutoj oplodnji, ograničavanja prava žena na prekid trudnoće, uskraćivanja prava na informiranje o uspješnosti postupaka medicinski pomognute oplodnje te ograničavanja prava žena na primarnu ginekološku zaštitu.

O b r a z l o ž e n j e

I. PRAVNI TEMELJI INTERPELACIJE

Člankom 86. stavkom 2. Ustava Republike Hrvatske propisano je da „Najmanje jedna desetina zastupnika Hrvatskoga sabora može podnijeti interpelaciju o radu Vlade Republike Hrvatske ili pojedinog njezinog člana“, dok je člankom 145. stavkom 1. Poslovnika propisano da se interpelacijom „na sjednici Sabora otvara rasprava o radu Vlade u cjelini ili o pojedinim odlukama Vlade ili ministarstava ako one odstupaju od općeg stajališta Vlade ili ministarstava u provođenju zakona ili utvrđene politike“.

Imajući u vidu citirane odredbe Ustava i Poslovnika, zastupnici u Hrvatskom saboru smatraju da je neophodno otvoriti raspravu o radu Vlade Republike Hrvatske na području reproduktivnih prava žena, konkretno u pogledu prerestriktivnog zakona o medicinski pomognutoj oplodnji, masovnog korištenja priziva savjesti koji onemogućava žene u ostvarivanju zakonom zajamčenih prava, uskraćivanja podataka o uspješnosti postupaka medicinski pomognute oplodnje te nedostupne primarne ginekološke zaštite.

II. MEDICINSKI POMOGNUTA OPLODNJA – RESTRIKTIVAN ZAKON I DISKRIMINACIJA

Trenutno važeći Zakon o medicinskim pomognutoj oplodnji jedan je od najrestriktivnijih u EU. Za zemlju kao što je naša, s ozbiljnim demografskim problemima, što liberalniji zakon o medicinski pomognutoj oplodnji je i pitanje zdravog razuma i mora biti važan dio demografske politike, a ne samo pitanje temeljne jednakosti pred zakonom za sve građane.

Vlada je više puta odbila izmjene zakona kojima se tražilo da se pravo na pomognutu oplodnju omogući svim ženama, uključujući i one u istospolnoj zajednici ili životnom partnerstvu, i to u potpunosti na teret HZZO-a.

Zakon o medicinski pomognutoj oplodnji prerestriktivan je po većini kriterija. Pravo na medicinski pomognutu oplodnju trenutno imaju samo bračni i izvanbračni heteroseksualni partneri i samice čije je, „dosadašnje liječenje neplodnosti ostalo bezuspješno ili bezizgledno“, što znači da žene koje nisu u braku ili izvanbračnoj vezi zapravo nemaju pravo na medicinski

pomognutu oplodnju. Pravo na medicinski pomognutu oplodnju nemaju ni žene u istospolnoj zajednici, čime ih se eksplicitno diskriminira po kriteriju seksualne orijentacije.

Zanemarivanje pomognute oplodnje i njezino ograničavanje samo na heteroseksualne parove i samice koje su dokazano neplodne je diskriminirajuća politika u odnosu na žene koje nisu u tradicionalnim heteroseksualnim vezama. Takva restriktivna definicija pomognute oplodnje reflektira i nazadno poimanje obitelji te prava žene na izbor i odlučivanje u planiranju obitelji.

III. USKRAĆIVANJE PODATAKA O USPJEŠNOSTI POSTUPAKA MPO-A

Problem postoji i s dostupnošću i kvalitetom i onih postupaka koji su zakonom dozvoljeni. Privatnih. Sve klinike ovlaštene za pomognutu oplodnju dužne objavljivati podatke o uspješnosti postupka MPO-a i pacijentima ih učiniti dostupnima, a Ministarstvo te podatke skriva od javnosti.

Ministarstvo zdravstva i njegovo savjetodavno tijelo Nacionalno povjerenstvo za medicinski pomognutu oplodnju ne objavljuju podatke o uspjehu svake pojedinačne ustanove u provođenju postupaka MPO-a, uključujući i javne i privatne ustanove. Svi koji planiraju ući u postupak medicinski pomognute oplodnje do tih podataka ne mogu doći nikako.

Visoki upravni sud je još 2020. utvrdio da je Ministarstvo dužno objavljivati detaljne podatke, onako kako ih ustanove dostavljaju prema obavezi koju imaju. Ministarstvo se oglašuje na tu presudu, kao i na zahtjeve povjerenice za informiranje, te objavljuje samo zbirne podatke.

Podaci koji su bili objavljeni za prethodne godine pokazivali su da su privatne ustanove daleko uspješnije od javnih. Većina javnih ustanova bila je ispod 20 posto po stopi poroda, KBC Rijeka čak i ispod 15 posto, dok su neke privatne klinike i iznad 30 posto. Dakle, skrivanjem podataka Ministarstvo ne samo da krši pravo pacijenata na informiranje i onemogućava im procjenu kvalitete skrbi u pojedinim ustanovama te usporedbu mogućnosti liječenja, nego i izbjegava preuzeti odgovornost za lošu kvalitetu MPO postupaka u javnim ustanovama.

Ministarstvo zdravstva već je godinama među najgorim kršiteljima ljudskih prava prema izvješćima pučke pravobraniteljice, a ovakvo ponašanje samo je nastavak takve prakse.

IV. OGRANIČAVANJE PRAVA NA PREKID TRUDNOĆE

U hrvatskim bolnicama masovno se koristi priziv savjesti zbog čega je pravo na prekid trudnoće ozbiljno ograničeno. Sadašnja ministrica zdravstva, kao i njezin prethodnik, odbija jasno odgovoriti na pitanje o tome koliko točno liječnika te medicinskih sestara i tehničara od ukupnog broja koristi priziv savjesti u svakoj bolnici. Nakon višekratnih upita odgovori su ostali na razini ukupnog broja za cijelu državu ili ukupnog broja zdravstvenih djelatnika po ustanovama. Službeni detaljni podaci po ustanova ključni su da bi se moglo ocijeniti je li prekid trudnoće dostupan u svakoj ovlaštenoj ustanovi.

Prema podacima koji su objavljivani u medijima na temelju novinarskih istraživanja, krajem 2025. od ukupno 354 zaposlena ginekologa i specijalizanata u 25 bolnica, njih 175 je koristilo priziv savjesti. Dakle, gotovo 50 posto ispitanih. U tri bolnice nije bilo niti jednog ginekologa koji nije u prizivu savjesti. Pritom, u samo pet bolnica nijedan liječnik nije koristio priziv savjesti. U nacionalnoj Klinici za ženske bolesti u Zagrebu od zaposlenih 49 ginekologa, čak 37 je koristilo priziv savjesti. Sve više priziv savjesti koriste i ostali medicinski djelatnici.

U svojoj analizi pravnih izvora i standarda priziva savjesti Pučka pravobraniteljica jasno je rekla da se u odredbama pravno obvezujućih međunarodnopravnih dokumenata s područja zaštite ljudskih prava priziv savjesti ne navodi izrijekom kao zasebno ljudsko pravo koje su države dužne osigurati. Pravo na priziv nije apsolutno i nikako ne smije biti prepreka pristupu

zdravstvenim uslugama. Isto to govori i presuda Europskog suda za ljudska prava vezana za ovu temu.

Sustavno kršenje zakonom zajamčenih prava žena mora se zaustaviti. U svakoj ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi prekid trudnoće mora biti dostupan i pravo na priziv savjesti ne smije biti ispred zakonskog prava žena na izbor.

V. OGRANIČAVANJE PRAVA NA PRIMARNU GINEKOLOŠKU ZAŠTITU

Prema dostupnim podacima, više od 250.000 žena nema svog izabranog ginekologa već su prisiljene oslanjati se na privatni zdravstveni sektor. Ginekoloških timova koji primaju nove pacijente izuzetno je malo. Prema sustavu e-HZZO, u Zadru i Osijeku samo je jedan izabrani ginekolog koji prima nove pacijente, u Puli tri, a u Rijeci pacijente prima pet od ukupno deset raspoloživih ginekoloških ambulanti. Hrvatska liječnička komora upozorila je kako Hrvatskoj nedostaje 107 ginekologa, timovi su prebukirani pacijentima te neki imaju upisano više od 9000 žena, što im ostavlja prosječnih 15 minuta po pregledu, iako norme predviđaju i do 40 minuta po pacijentici.

Osljedom svega navedenog tražimo od Vlade Republike Hrvatske da odgovori kako i kada planira:

- izmijeniti Zakon o medicinski pomognutoj oplodnji kako bi se uklonila diskriminacija žena u istospolnim zajednicama i samica te osiguralo financiranje putem HZZO-a;
- objaviti podatke o uspješnosti postupaka medicinski pomognute oplodnje po ustanovama, u skladu sa zakonom i sudskom presudom Visokog upravnog suda iz 2020. godine;
- osigurati da pravo na prekid trudnoće bude dostupno u svakoj ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi;
- osigurati adekvatnu primarnu ginekološku zaštitu za sve žene u Hrvatskoj.

Predlaže se usvajanje sljedećih

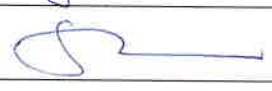

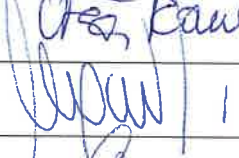
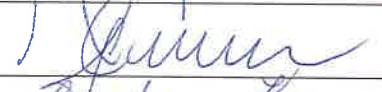
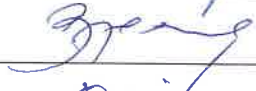

ZAKLJUČAKA

1. Hrvatski sabor utvrđuje da Vlada Republike Hrvatske nije poduzela odgovarajuće mjere za zaštitu reproduktivnih prava svih žena u Republici Hrvatskoj.
2. Vlada Republike Hrvatske dužna je u roku od 30 dana obavijestiti Hrvatski sabor o planovima za izmjenu Zakona o medicinski pomognutoj oplodnji, s ciljem uklanjanja diskriminacije i proširenja prava na sve žene, uključujući osiguravanje financiranja putem HZZO-a.
3. Vlada Republike Hrvatske dužna je u roku od 30 dana objaviti sve podatke o uspješnosti postupaka medicinski pomognute oplodnje po ovlaštenim ustanovama, u skladu sa zakonom i sudskom presudom Visokog upravnog suda, a potom ažurirati i objavljivati podatke kada i kako ih ovlaštene ustanove dostave.
4. Nakon što objavi podatke o uspješnosti postupaka medicinski pomognute oplodnje, Vlada Republike Hrvatske dužna je u roku 30 dana predložiti mjere za povećanje uspješnosti u javnim ustanovama.

5. Vlada Republike Hrvatske dužna je u roku od 30 dana predložiti mjere kojima se osigurava dostupnost prava na prekid trudnoće u svakoj ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi.
6. Vlada Republike Hrvatske dužna je u roku 30 dana predložiti mjere koje će osigurati da svaka žena u Hrvatskoj ima pristup primarnoj ginekološkoj zaštiti.
7. Vlada Republike Hrvatske obavještavat će Hrvatski sabor jednom u šest mjeseci o provedbi mjera iz navedenih zaključaka.

POTPISNA LISTA

Za Interpelaciju o radu Vlade Republike Hrvatske na području reproduktivnih prava žena

	IME I PREZIME	POTPIS
1.	ANKA HRAC-TAVITAS	
2.	MARIANA PUJAC	
3.	Rada Božić	
4.	DALIJA OREŠKOVIC	Danija Orešković
5.	Jasna Bledić	
6.	ZELENO NILOŠ	
7.	DEAŽENKA TOLOVIĆ	D. Tolović
8.	MARIN ŽIKOVIĆ	
9.	DAMIR BARRIR	
10.	URTA RAJKIĆ-BATULIN	Urta Rankić Batulin
11.	MARIJA WOJRIĆ	
12.	SABINA GUASOUAG	
13.	SANDRA KRPAN	Sandra Krpan
14.	SANJA BOEŽANJEVIĆ	
15.	SASA ĐUJIĆ	Đujić
16.	KRISTINA IKIĆ BANIOČEK	
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		